

Zespół Szkół Nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Myszkowie

Lista tematów prezentacji na ustny egzamin z języka polskiego

w roku szkolnym 2008/2009

Literatura

- 1) Rola i tradycja hymnów w literaturze polskiej. Realizując temat, odwołaj się do przykładów dzieł z różnych epok.
- 2) Jednostka wobec ideałów. Rozwiń temat, odwołując się do dzieł literatury XIX i XX wieku.
- 3) Humor i komizm w literaturze. Omów sposoby i określ celowość wykorzystania tych kategorii estetycznych na dowolnie wybranych przykładach.
- 4) Rodzice i dzieci w literaturze. Jak kształtują się relacje między nimi w dawniejszych epokach, a jak w bliższych nam czasach? Omów problem na wybranych przykładach.
- 5) Wielkie pytania w literaturze. Rozwiń temat, odwołując się do dowolnie wybranych dzieł literackich.
- 6) „Wyjść cało z życiem, to jeszcze nie wszystko”- refleksje nad światem i człowiekiem we współczesnej literaturze polskiej.
- 7) Publicystyka staropolska a współczesna. Porównaj charakter przekazu treści i sposób oddziaływania na odbiorcę na przykładzie wybranych tekstów.
- 8) Motywy fantastyczne i ich wpływ na kształt i wymowę dzieła literackiego. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych utworów literackich..
- 9) Człowiek w zmaganiu z przeciwnościami losu. Rozważ problem, ukazując w czym tkwi jego siła na przykładzie wybranych kreacji literackich.
- 10) Literackie portrety pokoleń. Scharakteryzuj kilka ważnych, Twoim zdaniem, wizerunków i określ ich wkład w rozwój literatury wybranej epoki.
- 11) Spadkobiercy poezji Jana Kochanowskiego w późniejszych epokach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów, interpretując odpowiednie dla tematu teksty.
- 12) Wybrane powieści- parable. Określ ich charakterystyczne cechy oraz sens i wartość, jakie posiadają dla czytelnika.
- 13) Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucz do interpretacji utworu. Omów na wybranych przykładach.
- 14) Artysta jako bohater literacki. Omów temat na wybranych przykładach.
- 15) Literackie sposoby prezentowania postaw ludzkich wobec Boga i świata. Omów temat na wybranych przykładach.
- 16) Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
- 17) Motywy autobiograficzne w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory z różnych epok.
- 18) Portrety artystów w utworach literackich – odwołaj się do wybranych utworów reprezentujących dwie epoki literackie (np. romantyzm i Młoda Polska).

- 19) Wizerunek Arkadii i literackie portrety ludzi szczęśliwych w poznanych utworach literatury polskiej i obcej. Przedstaw zagadnienie, powołując się na różne koncepcje filozoficzne.
- 20) Refleksyjnie, żartobliwie, groteskowo. Twoje rozważania o różnych sposobach ukazywania świata i człowieka w wybranych utworach literackich.
- 21) „Człowiek nie jest urodzony do spokoju”. Doświadczenia których bohaterów literackich potwierdzają – Twoim zdaniem – opinię Woltera?
- 22) Protest przeciw krzywdzie ludzkiej i sposoby jego przedstawiania w literaturze. Omów temat w odniesieniu do utworów z wybranych epok.
- 23) Różne wcielenia idei wierności. Przedstaw problem w oparciu o literaturę XIX i XX wieku.
- 24) Wielkie przykłady ludzkich powinności. Rozważ temat w oparciu o dowolnie wybrane dzieła literackie.
- 25) Groteska jako sposób wyrażania tragizmu świata w literaturze. Omów problem na przykładzie wybranych utworów.
- 26) Analizując celowo dobrane utwory literatury polskiej i obcej, scharakteryzuj różne odmiany awangardowego dramatu XX wieku.
- 27) Oblicza sarmatyzmu w literaturze polskiej. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
- 28) Śmiech skuteczną bronią w walce ze złem społecznym. Omów problem na przykładzie wybranych utworów różnych epok.
- 29) Moralistyka, ironia i sceptycyzm w twórczości literackiej. Omów zagadnienie, odwołując się do utworów pochodzących z różnych epok.
- 30) Renesansowe kontynuacje w utworach pisarzy późniejszych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
- 31) Problem pozytywnego bohatera, jego społecznej genezy i literackiej kreacji. Omów na wybranych przykładach.
- 32) Pisarz jako wyraziciel poglądów klasy społecznej. Omów problem na przykładzie dzieł różnych autorów.
- 33) Topos bohaterskiego umierania w literaturze średniowiecznej oraz w dziełach XIX – wiecznych. Omów na wybranych przykładach.
- 34) Motyw rozstania i jego funkcje w tekście literackim. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
- 35) Motyw zagłady i jego artystyczna kreacja w literaturze współczesnej. Przedstaw problem w odniesieniu do wybranych tekstów literackich.
- 36) Polskie wady i zalety w literaturze dwu wybranych epok literackich. Omów na dowolnych przykładach.
- 37) Traumatyczne przeżycie jako element kształtujący osobowość bohatera literackiego. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok literackich.
- 38) Literackie interpretacje mitów antycznych. Omów temat w oparciu o wybrane przykłady dzieł pisarzy XX wieku.

- 39) Różne ujęcia motywu młodości. Rozwiń temat, odwołując się do dzieł XIX i XX wieku.
- 40) Rola literatury w kształtowaniu charakterów. Rozwiń temat, uwzględniając wpływ sytuacji politycznej i społecznej na sylwetki bohaterów wybranych dzieł literackich.
- 41) Słynni piniacze w literaturze polskiej. Sportretuj bohaterów w kontekście uwarunkowań natury obyczajowej, kulturalnej i intelektualnej.
- 42) Utajona potęga obrzędów w literaturze. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów dzieł pisarzy polskich.
- 43) Metamorfozy bohaterów w literaturze polskiej XIX i XX wieku. Do jakich przemyśleń skłoniły Cię przykłady ewolucji wybranych postaci literackich. Zaprezentuj swoje stanowisko.
- 44) Najpiękniejsza pieśń na cześć życia to ... Rozwiń temat w oparciu o dowolnie wybrane przykłady dzieł literackich.
- 45) Poetyckie rozmowy z Bogiem. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
- 46) Konformizm i altruizm jako różne postawy wobec świata. Przedstaw problem na podstawie wybranych utworów literackich.
- 47) Przedstaw różne wizerunki kobiet w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 48) Jakich wartości bronią najczęściej bohaterowie literatury XIX i XX wieku? Zilustruj problem na wybranych przykładach.
- 49) Różne kreacje bohatera romantycznego. Porównaj je i sformułuj wnioski na przykładach wybranych tekstów epoki.
- 50) Topos śmierci w literaturze. Przedstaw motyw, odwołując się do wybranych utworów.
- 51) Motyw szczęścia w literaturze. Omów jego istotę i funkcjonowanie na podstawie wybranych utworów.
- 52) Przedstaw funkcjonowanie motywu fatum w wybranych utworach literackich.
- 53) Rycerze jako bohaterowie literaccy. Przedstaw ich kreacje na podstawie utworów różnych epok.
- 54) Mimesis i katharsis w literaturze. Omów zagadnienie, przywołując wybrane przykłady.
- 55) Wartość pracy w życiu ludzkim. Rozwiń temat w odniesieniu do bohaterów, dla których staje się ona drogą realizacji dążeń i ideałów życiowych w świetle wybranych utworów.
- 56) Miłość flirtująca i miłość metafizyczna. Omów problem na wybranych przykładach.
- 57) Literatura faktu. Zanalizuj i zinterpretuj to zjawisko kulturowe, przywołując odpowiednie utwory.
- 58) Literatura jako zapis norm moralnych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 59) Horacjański motyw *exegi monumentum*. Omów jego funkcjonowanie w wybranych utworach późniejszych epok.
- 60) Radość życia i akceptacja świata. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych twórców różnych epok.
- 61) Portret humanisty w literaturze. Zaprezentuj wybrane sylwetki na dowolnych przykładach.

- 62) Odpowiedzialność człowieka za popełnione czyny. Omów problem w świetle wybranych tekstów literackich.
- 63) Powroty do kraju lat dziecińczych. Omów różne sposoby wykorzystania tematu na dowolnych przykładach.
- 64) Motyw polskiego domu. Omów jego funkcjonowanie i sposób przedstawiania w wybranych tekstach literackich różnych epok.
- 65) Refleksje nad sensem ludzkiego cierpienia. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych tekstów literackich.
- 66) Realiści i idealści w literaturze. Scharakteryzuj sposób kreowania tego typu bohaterów w utworach wybranych epok.
- 67) Szczęście człowieka a obowiązek wobec innych. Przedstaw i oceń bohaterów stojących wobec konieczności dokonania wyboru na przykładzie interesujących Cię kreacji literackich różnych epok.
- 68) Różne koncepcje świata i człowieka w literaturze. Zrealizuj temat w odniesieniu do wybranych epok.
- 69) Służba ojczyźnie oraz sposoby jej rozumienia i przedstawiania w literaturze. W realizacji tematu odwołaj się do wybranych utworów z różnych epok.
- 70) Człowiek istota nieznaną. Przedstaw swoje refleksje na temat reakcji ludzkich w sytuacjach zagrożenia, odnosząc się do wybranych utworów literackich.

Język

- 1) Regionalizmy czy błędy językowe. Omów charakterystyczne cechy języka mieszkańców Myszkowa.
- 2) Scharakteryzuj wpływ języków obcych na współczesną polszczyznę.
- 3) Omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny, odwołując się do języka prasy.
- 4) Omów zjawisko mody językowej na wybranych przykładach.
- 5) Schematy językowe w tekstach masowego przekazu. Oceń ich formę zarówno w odmianie pisanej, jak i w odmianie mówionej.
- 6) Dokonaj analizy nagłówków prasowych pod kątem ich wpływu na codzienną polszczyznę.
- 7) Imię i nazwisko w życiu i języku. Uzasadnij ich pochodzenie na wybranych przykładach.
- 8) Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów reklamy: radiowej, telewizyjnej i prasowej.
- 9) Język gwary młodzieżowej. Dokonaj oceny poprawności języka na wybranych przykładach.
- 10) List jako wypowiedź artystyczna. Odwołaj się do wybranych przykładów epistolografii w literaturze polskiej.
- 11) Omów zjawisko manipulacji językowej, wykorzystując przykłady ze współczesnego języka publicystów, polityków, itd.

- 12) Przemówienie jako przykład stylu retorycznego. Omów temat z uwzględnieniem środków składniowych, fonetycznych, frazeologicznych (i innych).
- 13) Twoje niepokoje o współczesną polszczyznę. Omów temat ze zwróceniem uwagi na słownictwo, fleksję, składnię, itd.
- 14) Przysłowia jako frazeologizmy- analiza językowa i stylistyczna przysłów polskich.
- 15) Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
- 16) Funkcje gwary w tekstach literackich. Omów na przykładzie pisarstwa XIX i XX w.
- 17) Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie literatury współczesnej.
- 18) Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 19) Etykieta językowa różnych czasów i środowisk. Zanalizuj wybrane przykłady literackie (i inne).
- 20) Równoważniki zdania w tekście poetyckim oraz elipsa orzeczeń jako typowe zjawisko awangardowej poezji XX wieku. Omów problem na przykładzie wybranych wierszy współczesnych.
- 21) Język prasy. Omów różne przykłady stylu publicystycznego (na konkretnych przykładach).
- 22) Perswazyjne funkcje języka na przykładach tekstów propagandowych. Analiza przykładów.
- 23) Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
- 24) Dokonując analizy piosenek jednego ze współczesnych zespołów, wyjaśnij zasadność środków wyrazu.
- 25) Omów pochodzenie nazw miejscowych Twojego regionu.
- 26) Język Twoich rówieśników. Zanalizuj zgromadzony materiał źródłowy.
- 27) Frazeologia dziennikarstwa sportowego. Omów na przykładach.
- 28) Indywidualizacja języka bohaterów literackich precyzyjnym narzędziem w odmalowaniu ich charakteru. Uzasadnij powyższy sąd na wybranych przykładach.
- 29) Zanalizuj język epistolografii na wybranych przykładach z różnych epok.
- 30) Język w służbie państwa totalitarnego. Omów problem na przykładach wybranych tekstów publicystycznych i literackich.
- 31) Język i styl tekstów literatury staropolskiej. Omów temat na wybranych przykładach.
- 32) Zanalizuj błędy językowe występujące w prasie, posługując się przykładami w obrębie zgromadzonego przez siebie materiału.
- 33) Scharakteryzuj język czasopism młodzieżowych na wybranych przykładach.
- 34) Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
- 35) Magiczne funkcjonowanie imion. Przedstaw temat na wybranych przykładach.

- 36) Językowe środki kształtowania wypowiedzi bohatera powieści historycznej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 37) Neologizmy, ich funkcjonowanie i pochodzenie. Omów problem ze zwróceniem uwagi na utwory poetyckie różnych epok.
- 38) Błąd językowy jako źródło komizmu. Omów temat na podstawie samodzielnie zebranego materiału językowego.
- 39) Sposoby bogacenia słownictwa. Omów temat na wybranych przykładach.
- 40) Język i styl dzieł literackich XIX i XX wieku. Omów temat w odniesieniu do wybranych tekstów różnych epok.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

- 1) Inspiracje plastyczne w twórczości wybranego poety. Rozwiń zagadnienie w świetle wybranych utworów literackich i dzieł malarskich.
- 2) Inspiracje muzyczne w twórczości wybranego poety polskiego. Rozwiń zagadnienie w świetle wybranych dzieł literackich i muzycznych.
- 3) Filmowe adaptacje dzieł literackich. Dokonaj oceny interpretacji świata przedstawionego w konfrontacji z pierwowzorem, odwołując się do kilku interesujących Cię przykładów z literatury i filmu.
- 4) „Wielkich dzieł nie niszczy czas”,. Uzasadnij tezę, sięgnij do wybranych dzieł z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki (np. filmu, malarstwa, muzyki).
- 5) „Wolność fascynuje i napawa lękiem”. (J. Tischner). Przedstaw swoje refleksje o istocie wolności, odwołując się do wybranych dzieł literackich i innych.
- 6) Wielkie bitwy w literaturze pięknej i malarstwie. Wskaż podobieństwa i różnice w ujęciu tego problemu na przykładzie celowo dobranych dzieł wymienionych sztuk.
- 7) Konwencje realistyczne w literaturze i sztukach plastycznych. Omów temat na wybranych przykładach.
- 8) Pejzaż w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
- 9) „Prawdziwa sztuka jest zawsze współczesna” – słowa F. Dostojewskiego uczyn mottem rozważań o ponadczasowej wartości literatury, malarstwa i architektury. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 10) Motyw pożegnań w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich i innych (np. filmowych, teatralnych, malarskich).
- 11) Przeanalizuj rolę symboli w wybranych utworach z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 12) Mówi się, że sztuka wzbogaca człowieka. Rozważ problem, nawiązując do wybranych dzieł literackich i innych.
- 13) Transpozycja wybranego mitu w sztuce. Omów temat na wybranych przykładach z uwzględnieniem literatury i innych sztuk.
- 14) Rola brzydoty w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie z wykorzystaniem wybranych przykładów literackich i innych.

- 15) Sceniczne interpretacje dramatów romantycznych. Zanalizuj wybrane spektakle teatralne.
- 16) Wzory kobiecej urody. Sportretuj wizerunek kobiety w oparciu o dowolnie wybrane dzieła z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 17) Artystyczne ujęcie humoru i dowcipu. Omów temat z uwzględnieniem dzieł literackich oraz odnoszących się do innych dziedzin sztuki (np. filmu, teatru, kabaretu).
- 18) Czy wybicie się ponad przeciętność kosztuje? Udzielając odpowiedzi, odwołaj się do wybranych dzieł literackich i innych.
- 19) Technika naturalistyczna i jej funkcje w dziełach kultury XIX i XX wieku. Omów problem w oparciu o teksty literackie i malarstwo.
- 20) Literackie i filmowe kreacje „nauczyciela i mistrza”. Przedstaw problem, wykorzystując dzieła kultury różnych epok.
- 21) Słynne wcielenia zacności. Realizując temat, wykorzystaj przykłady postaw bohaterów występujących w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
- 22) Impresjonizm w malarstwie i literaturze. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
- 23) Śmiech, refleksja, świata opisanie ... Czego od literatury i sztuki oczekuje współczesny odbiorca? W odpowiedzi posłuż się omówieniem wybranych tekstów z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 24) Wizja historii Polski w literaturze i innych sztukach. Omów na wybranych przykładach.
- 25) Symbolika stroju. Omów problem, analizując wybrane dzieła z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki (np. malarstwa, filmu, teatru).
- 26) Artysta jako prowokator. Omów problem, przywołując wybrane przykłady z zakresu literatury i innych sztuk.
- 27) Motyw powstania w literaturze i sztuce. Przedstaw sposób jego funkcjonowania w oparciu o wybrane dzieła odnoszące się do literatury i innych dziedzin sztuki.
- 28) Portret artysty w literaturze i sztuce. Porównaj kreacje, odwołując się do wybranych przykładów.
- 29) Motywy biblijne jako inspiracja dla twórców literatury i innych sztuk w różnych epokach literackich. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych przez Ciebie przykładów. Zwróć uwagę na ponadczasowość zagadnienia.
- 30) Dekadentyzm – postawa i prąd artystyczny oraz jego odbicie w literaturze i sztuce. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
- 31) Motywy maryjne i ich artystyczne ukształtowanie na przykładzie tekstów literackich i muzyki. Omów na wybranych tekstach kultury.
- 32) Motyw tańca i jego artystyczne ukształtowanie. Przedstaw problem, wykorzystując dzieła literackie i malarskie.
- 33) Różne ujęcia motywu miłości w literaturze i malarstwie. Omów problem na wybranych przykładach.
- 34) Impresjonizm i ekspresjonizm w literaturze młodopolskiej. Wykaż wpływ technik malarskich na literaturę piękną. Odwołaj się do wybranych przykładów.

- 35) Obrazy żywiołów i ich funkcje. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i malarskich romantyzmu.
- 36) Kicz w kulturze, czyli o imitacji sztuki wysokiej. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach dzieł kultury.
- 37) Wiara źródłem potęgi duchowej człowieka. Omów problem, przywołując wybrane przykłady z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 38) Wizje ogrodów w literaturze i sztuce. Realizując temat, wykorzystaj dzieła kultury różnych epok.
- 39) Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Realizując temat, wykorzystaj przykłady dowolnie wybranych dzieł kultury.
- 40) Szlachcic polski w literaturze i sztuce. Omów problem na wybranych przykładach.
- 41) Prus i Canaletto o Warszawie. Literacki i malarski wizerunek Warszawy. Omów temat na wybranych przykładach.
- 42) Symbolizm w malarstwie i literaturze różnych epok. Omów problem na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 43) Polskie obrzędy ludowe jako inspiracja artystyczna. Omów na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 44) Dramaty Szekspira i ich realizacje teatralne lub filmowe. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
- 45) Motyw matki cierpiącej w literaturze, malarstwie i rzeźbie. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
- 46) Eros i Tanatos – motyw miłości i śmierci w tekstach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach.